

ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»

Розділ I. Вступ до релігієзнавства

Семінар 1-2.

(4 год.)

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ЯК СФЕРА ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Дисциплінарна структура «Релігієзнавства» та релігієзнавчі категорії.
2. Вплив релігії на державно-правові відносини.
3. Основні етапи розвитку вчення про релігію в світі.
4. Критика релігії. Ідеї та погляди Бертрана Рассела.
5. Едвард Барнетт Тайлор – засновник релігієзнавства.
6. Робота А. Коллінза «Міркування про вільнодумство».
7. Атеїзм та його засади.
8. Церква – деномінація – секта: визначення та ключові маркери.

Семінар 3.

(2 год.)

РЕЛІГІЯ: ПОНЯТТЯ, СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ, КЛАСИФІКАЦІЯ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Синтетична концепція походження релігії.
2. Класифікації релігійних концепцій. Підходи до класифікацій.
3. Теологія як наука про божественне.
4. Духовна складова релігії: психологія та буденна релігійна свідомість.

II. Вірування. Етнічні та світові релігії

Семінар 4.

(2 год.)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РЕЛІГІЇ З СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУТАМИ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Праця Я. Барбура «Проблеми науки й релігії».
2. Боротьба релігії з медициною та медичними знаннями..
3. Іконописання як частина релігійного образотворчого мистецтва.
4. Світська держава та релігія: особливості взаємовідносин.
5. Релігія як соціальний інститут.
6. Свобода релігії та переконань як ознака сучасного громадянського суспільства.

Семінар 5-6.

(4 год.)

РАННІ ФОРМИ РЕЛІГІЙНИХ ВІРУВАНЬ. МІТИ ТА МІТОЛОГІЯ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Магічні дії та релігійні уявлення первісного суспільства.
2. Анімізм: особливості та втілення.
3. Тотемізм та тотемний культ.
4. Шаманізм та уявлення про духів.
5. Слов'янська мітологія.

Семінар 7.

(2 год.)

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЛІГІЇ: ІНДУЇЗМ, ДЖАЙНІЗМ, КОНФУЦІАНСТВО, ІУДАЇЗМ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Індуїзм як світоглядна система: філософський, соціальний та релігійний компоненти індуїзму.
2. Ведична релігія в Індії та її специфіка.
3. Своєрідна трійця індуїзму (трімурті) – Брахма, Вішну і Шива.
4. Вчення Махавіри.
5. Аскетизм як особливість релігії джайнізму.
6. Космологія джайнізму.
7. Зародження і розвиток конфуціанства: шлях від філософсько-етичного вчення до релігії.
8. Віровчення іудаїзму, звичаї, традиції обряди та свята.
9. Іудаїзм і політика.

Семинар 8.

(2 год.)

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЛІГІЇ: ДАОСИЗМ, СИНТОЇЗМ, ЗОРОАСТРИЗМ

Теми доповідей та повідомлень:

1. «Дао Де Дзин» — основна книга даосизму. Даосизм у наш час.
2. Книга змін» як класичний літературний та філософський пам'ятник Китаю.
3. Синто – шлях богів.
4. Різновиди синтоїзму – фусо, дзікко, сінсю, ідзумо оясіро, місогі, омото та інші.
5. Авестизм та вогнепоклоніння в зороастризмі.
6. Шість безсмертних святих зороастризму та сім творінь як основа світу зороастрійців.
7. Особливості поховального обряду в зороастризмі.

Семінар 9.

(2 год.)

ІСЛАМ – ШЛЯХ ПОКІРНОСТІ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Іслам як система заборон.
2. П'ять основних обов'язків мусульман.
3. Багатожонство в ісламі як особливість сімейного устрою.
4. Культурні особливості ісламістів.
5. Церемонія Ашура, або ідея самокатування.
6. Ваххабізм як приклад офіційної ідеології: підґрунтя, цілі, методи боротьби.

Семінар 10.

(2 год.)

БУДДИЗМ – ШЛЯХ ПРОБУДЖЕННЯ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Життєвий шлях Сіддхартхи Гаутами.
2. Вчення про «чотири благородні істини» як традиційна основа буддистської віри.
3. Восьмискладовий шлях спасіння: особливості та настанови.
4. Нірвана – головна мета буття для буддистів.
5. Карма – закон залежного початку.

Семінар 11-12.

(4 год.)

ХРИСТІЯНСТВО – ШЛЯХ СПАСІННЯ

Теми доповідей та повідомлень:

1. Сутність християнського віровчення. Духовність та моральні основи.
2. Культ Ісуса Христа.
3. Нагірна проповідь: передумови, сутність та значення.
4. Символи Віри в християнстві.
5. Особливості православної віри.
6. Догмати та обрядність у католицизмі.
7. Протестантизм та протестанти: відмінність від православних та католиків.

Розділ III. Релігія: сучасні виклики та перспективи

Семінар 13-14.

(4 год.)

НОВІТНІ РЕЛІГІЙНІ РУХИ І ТЕЧІЇ. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЇ В СВІТІ

Теми доповідей та повідомлень:

1. «Товариство Свідомості Крішні» як приклад неоорієнталістського руху.
2. Церква Єднання – причини світового успіху та приховані загрози.
3. Сатанізм як небезпечне явище у суспільстві.
4. Проблема духовності в неорелігійних рухах.
5. Культ, секти, таємні організації як прояв кризи традиційної релігійності в Україні.
6. «Біле Братство»: найвідоміша секта 90-х років ХХ ст.

Семінар 15.

(2 год.)

ЛЮДИНА В РЕЛІГІЙНОМУ СВІТІ. МОРАЛЬ І РЕЛІГІЯ. РЕЛІГІЯ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Теми доповідей та повідомлень:

1. «Релігійний ренесанс» у світі.
2. Томос: суть документу, його зміст та значення.
3. Календарна реформа в Україні
4. Ідеал в релігійній етиці.
5. «Тріада Гантінгтона».
6. Культурна й релігійна ідентифікація.

Семинар 16.

(2 год.)

**СУЧАСНА РЕЛІГІЙНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ. СВОБОДА СОВІСТІ
ЯК КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ**

Теми доповідей та повідомлень:

1. Формування релігійної ідентичності в Україні.
2. Міжконфесійні стосунки: український досвід.
3. Нетрадиційні релігійні організації сучасності.
4. «Релігійний ренесанс» в Україні.
5. Юридичне забезпечення релігійних прав і свобод. Релігійний плюралізм.
6. Війна і церква.